

**174 . Berzovia | Comuna: Berzovia | Județ: Caraș-Severin | Punct: Castrul
Legiunii a IV-a Flavia Felix și așezarea romană de la Berzovia - Berzobis |
Anul: 2022**

Anul: 2022

Cod RAN: 51519.01

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană

Tipuri sit: structură de cult/religioasă

Autori: Iulian Leonti, Adrian Ardeț

Instituții: Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță, Caransebeș, Academia Română – Filiala Timișoara

Nr. autorizatie: 492

Data autorizatiei: 2022-04-04

**Raport de cercetare arheologică de la Berzovia, com. Berzovia, jud. Caraș-Severin, Punct:
Castrul Legiunii a IV-a Flavia Felix și așezarea romană de la Berzovia - Berzobis**

Rezumat

În anul 2022, suprafața deschisă pe latura estică a liniei de fortificație romană de la Berzovia a confirmat existența celui de-al doilea șanț al castrului (notat cu S2). De asemenea, la 5 metri spre vest, în aceeași unitate de cercetare (C1), a fost golit primul șanț al fortificației (notat cu S1).

Între cele două șanțuri (S1 și S2) a fost descoperită o structură medievală (S3 – 4,50 x 2,40 m), având podea din mortar și resturi de zidărie.

Șanțurile aveau o formă tronconică în profil, cu o lățime de 2,20 metri (S1), respectiv 2 metri (S2). Adâncimea era de 2,20 metri în S1 și de 0,80 metri în S2.

Raport

Cercetările arheologice preventive anul 2022 Unitatea de cercetare a fost determinată de amplasamentul proiectului de investiție[1], plan cu o arie de 465 mp, situat în proximitatea estică a valului (vizibil în teren) corespunzător castrului roman care se întinde în intravilanul localității Berzovia. Astfel, rezulta un spațiu generos pentru săpătura arheologică propriu-zisă însă, intervențiile mecanizate neautorizate au limitat cercetările la o suprafață cu dimensiunile de 17 x 15 m, denumită în continuare cu indicativul C1/2022[2]. Pentru un plan de lucru mai eficient, cercetarea arheologică a debutat prin curățirea pe cât posibilă a profilelor rezultate în urma săpăturii mecanizate anterioare, profilul de pe latura nordică a suprafeței indicând existența a două contexte arheologice adâncite[3]. Decaparea mecanizată a suprafeței a înlăturat prin niveluri orizontale succesive de săpare de cca. 0,25-0,30 m, nivelările moderne mai recente din curtea școlii dar și, depunerea geologică în timp, până la o adâncime care a variat de la 1,20 m la 1,50 m. A rezultat un plan orizontal pe care s-au conturat două șanțuri paralele, dispuse la 5 m unul față de celălalt, (notate cu indicativul S1 și S2) orientate NV-SE și perpendiculare pe suprafața cercetată[4]. Totodată, între cele două contexte arheologice menționate, a fost descoperită podeaua și resturi din zidăria unei structuri (notate cu S3). Descrierea contextelor S1 - Conturat la o adâncime de 1,50 m, pe diferențe cromatice, șanțul din vestul unității de cercetare a fost golit pe o lungime de 10,5 m, fundul acestuia fiind atins la adâncimea de 2,20 m de la conturare. Forma tronconică a șanțului a avut o lățime maximă de 2,20 m în partea superioară și 1 m în zona inferioară. În umplutura lutoasă de culoare brună, cu flecuri de pământ gri în zona inferioară, au fost descoperite câteva fragmente ceramice și bucăți de cărămidă și țigle romane. De asemenea, în zona sudică a șanțului, la o adâncime de 0,80 m de la conturare, a fost descoperit un opaiț în stare fragmentară și nu în ultimul rând, de menționat este faptul că, de la conturare până la o adâncime de 0,10-0,15 m s-a constatat o

concentrație mare de zgură și chirpici ars în umplutură. Interesant este faptul că această concentrație este distribuită pe întreg duct al șanțului, neexistând indicii precum că aceasta ar fi o lentilă provenită mai de sus, și forfecată astfel, de cercetarea suprafeței în niveluri orizontale. Șanțul notat cu S2 s-a conturat la 5 m est față de S1. Cercetat pe 8 m lungime, șanțul a avut forma tronconică (ușor alveolat spre vest), o lățime de 2 m și adâncimea de 0,80 m de la conturare. Ca și în cazul anterior, săparea antică a S2 tăia stratul steril din punct de vedere arheologic de culoare galbenă și un strat de culoare neagră, notat cu indicativul 6 pe profilul general, vizibil mai gros (cca. 0,30-0,40 m) între cele două contexte arheologice descrise; spre zona estică a săpăturii stratul se subțiază, la extremitatea sud-estică a săpăturii având cca. 0,15 m[5]. Contextul notat cu indicativul S3, reprezintă o structură cu dimensiunile de 4,50 x 2,40 m; a avut podea din mortar și zidărie din piatră legată cu mortar. Construcția acesteia a tăiat stratul cu materiale romane dintre cele două șanțuri, morfologia unui fragment ceramic descoperit în amestecul de mortar din podea asigurându-i datarea relativă în evul mediu. Concluzii În ansamblu, cercetarea arheologică din suprafața afectată de proiectul edilitar, a surprins o situație care privită în sens cronologic arată: a) momentul săpării și umplerii ulterioare a șanțurilor corespunzătoare castrului roman (nota 4) b) poziția stratigrafică clară a structurii S3 a cărei construcție taie atât zona coluvială din preajma șanțurilor (nivelul 5 reprezentat pe profil) cât și, nivelul 6. Nivelul 4 este parțial afectat de S3 (partea superioară), structura fiind construită de la nivelul acestui strat. c) momentul distrugerii structurii S3 se petrece anterior momentului de amenajare(nivelul 1 și 2 pe profil) din a doua jumătate a veacului trecut, a terenului pentru școala generală, pietre cu mortar fiind observate la baza depunerii coluviale groasă de 0,70 - 0,80 m (nivelul 3 pe profil).

Note

- Proiectul investițional Construire sală de educație fizică școlară, localitatea Berzovia, CF nr. 42221, comuna Berzovia, județ Caraș-Severin.
- Anterior cercetărilor arheologice, intervențiile mecanizate pentru săparea fundațiilor necesare proiectului edilitar, au distrus în totalitate stratigrafia până la o adâncime care a variat între 2 și 2,5 m pe laturile de sud și nord respectiv, în estul și vestul suprafeței și parțial în centru.
- Acest demers a fost îngreunat și de faptul că la vremea începerii cercetării, șanțurile fundațiilor erau pline cu apă, datorită precipitațiilor și prezenței destul de sus a pânzei freatice, în acest scop fiind utilizată constant o pompă submersibilă pe toată durata desfășurării șantierului arheologic.
- Șanțurile au fost cercetate pe cca. 80 la suta din întreaga lungime de conturare, situație datorată situației dificile de acces și de evacuare a pământului.
- Stratul de pământ cu fragmente ceramice romane descoperite sporadic pe partea lui superioară (notat cu nr. 6 pe profil) suprapune în mod direct sterilul arheologic, cel mai probabil reprezintă solul și respectiv, nivelul antic de călcare, o deosebire netă între cele două fiind imposibilă, având în vedere faptul că cel mai probabil în zonă s-au făcut lucrări de nivelare pentru edificare structurii S3 - situație stratigrafică care corespunde nivelului 4 care a avut o grosime variabilă de la 0,20, până la 1 m în dreptul șanțurilor.

Informații suplimentare online

[Raportul 7255 din cronică.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
